

Socialdepartementet

Vår referens/dnr:
SN 2025-159/CBK

s.remissvar@regeringskansliet.se,
s.sf@regeringskansliet.se och
maria.lidstrom@regeringskansliet.se

Er referens/dnr:
S2025/01246

2025-10-10

Remissvar

Åtgärder för att förhindra felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen och förenklad administration inom föräldrapenningen

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttra sig över promemorian Åtgärder för att förhindra felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen och förenklad administration inom föräldrapenningen, daterad den 19 juni 2025.

- Svenskt Näringsliv **tillstyrker** förslaget att Försäkringskassan bör få ompröva beslut om rätten till angivna socialförsäkringsförmåner om det har skett någon ändring av betydelse i de förhållanden som var avgörande för beslutet.
- Svenskt Näringsliv **tillstyrker** förslaget att införa möjlighet att ändra ett beslut avseende dagsättning till den försäkrades nackdel genom att dessa ska anses förfalla till betalning först vid utbetalningstillfället.
- Svenskt Näringsliv **tillstyrker** förslaget att ta bort kravet på anmälan för föräldrapenning, under förutsättning att Försäkringskassan inte lämnar ersättning för längre tid tillbaka än 30 dagar före den dag ansökan om föräldrapenning kom in till myndigheten.

Allmänna synpunkter

Svenskt Näringsliv anser att det är angeläget att socialförsäkringen har effektiva och adekvata skydd mot felaktiga utbetalningar, fusk och missbruk. Förtroendet för och tilliten till socialförsäkringarna förutsätter samtidigt att regelverket uppfyller högt ställda krav på förutsebarhet, rättssäkerhet och administrativ effektivitet.

Nuvarande reglering medför att Försäkringskassan i vissa fall betalar ut ersättning trots att det för myndigheten redan står klart att beloppet senare kommer att återkrävas. Detta är bristfälligt och otillfredsställande ur ett rättssäkerhets- och effektivitetsperspektiv. Trots att den försäkrade är skyldig att anmäla ändrade förhållanden som kan påverka rätten till eller storleken av förmånen, medger inte gällande regelverk att Försäkringskassan omprövar eller ändrar beslut för att förhindra fortsatta felaktiga utbetalningar vid sådana ändrade förhållanden. För att motverka felaktiga utbetalningar anser Svenskt Näringsliv att regelverket bör tillförsäkra att korrekt ersättning kan betalas ut och att återkrav därmed kan undvikas.

Svenskt Näringsliv vill i sammanhanget även påminna om och hänvisa till remissvar avseende *Administrativa sanktioner i socialförsäkringen* (Ds 2025:8) och ånyo understryka vikten av att arbetsgivare och försäkringsgivare informeras vid beslut som påverkar rätten till socialförsäkringsförmåner. Detta gäller även vid omprövning och ändring av tidigare beslut, då kompletterande kollektivavtalade förmåner kan påverkas. För att skydda även dessa system mot felaktiga utbetalningar bör myndigheterna ges tydlig instruktion att dela nödvändig information med berörda aktörer.

Närmare om förslagen

Förslaget om omprövning vid ändrade förhållanden

I promemorian föreslås att Försäkringskassan ges möjlighet att ompröva beslut om rätten till vissa socialförsäkringsförmåner, om det har skett en ändring av betydelse i de förhållanden som låg till grund för det ursprungliga beslutet. Detta är särskilt relevant för löpande ersättningar där förhållanden kan förändras under ersättningsperioden. Genom att omprövningen ersätter det tidigare beslutet skapas förutsättningar att förhindra felaktiga utbetalningar. Enligt förslaget ska dock inte fråga som prövats av domstol kunna omprövas.

Svenskt Näringsliv anser att förslaget kan bidra till ökad rättssäkerhet och minskad risk för felaktiga utbetalningar och *tillstyrker* därför förslaget. Svenskt Näringsliv vill dock i sammanhanget påtala vikten av att andra berörda aktörer; såsom arbetsgivare och försäkringsgivare, på lämpligt sätt informeras om det ändrade beslutet så att korrekta kompletterande förmåner enligt kollektivavtal kan lämnas.

Förslaget om utökad möjlighet att ändra beslut om dagsersättning

I promemorian föreslås att Försäkringskassan får rätt att ändra beslut om dagsersättning fram till dess att ersättningen faktiskt betalas ut, i stället för att beslutet anses ha förfallit till betalning redan när beslutet fattas. Det framgår att nuvarande ordning har inneburit att även uppenbara fel, såsom räknefel eller felaktigt underlag, inte kunnat rättas i tid, vilket lett till att felaktiga utbetalningar måste hanteras i efterhand genom återkrav.

Svenskt Näringsliv instämmer med det remitterade förslaget om att Försäkringskassan bör ges möjlighet att ändra beslut till den försäkrades nackdel fram till dess att ersättningen betalas ut. Genom att ändra tidpunkten för när ersättningen anses förfallen till betalning till utbetalningstillfället från beslutsdatum till faktiskt utbetalningstidpunkt, ges Försäkringskassan möjlighet att ändra beslut innan utbetalning sker. Svenskt Näringsliv menar att det är ett ändamålsenligt och välmotiverat förslag som kan stärka kontrollen, minska behovet av återkrav samt bidra till ett mer rättssäkert och effektivt system. Svenskt

Näringsliv *tillstyrker* därför förslaget, men vill i likhet med ovan påtala behovet av att tillförsäkra att information om ändrade beslut når berörda aktörer.

Förslaget om att kravet på anmälan för föräldrapenning avskaffas

I promemorian föreslås att kravet på att anmäla föräldrapenning avskaffas, då Försäkringskassan bedömer att anmälan inte längre fyller någon funktion för kontroll eller handläggning, utan menar att ansökan är det relevanta underlaget för bedömning. Av utredningen framgår att myndigheten endast kontrollerar uppgifter som lämnas i ansökan.

Svenskt Näringsliv instämmer med att ett avskaffat krav på anmälan underlättar och förenklar Försäkringskassans administration. Förslaget innebär dock att ansökan om föräldrapenning kan göras upp till 90 dagar i efterhand, utifrån den tid föräldrapenning söks för. Svenskt Näringsliv menar att en så lång tid att i efterhand ansöka om föräldrapenning försvårar kontroll och ökar risken för felaktiga utbetalningar. Därutöver medför ansökningstid om 90 dagar i efterhand begränsade möjligheter för arbetsgivare att i samband med frånvaron kontrollera om föräldrapenning har betalats ut eller inte. En alltför lång anmälningstid försvårar kontrollmöjligheterna både för Försäkringskassan och arbetsgivare samt ökar risken för felaktiga utbetalningar.

Svenskt Näringsliv vill fästa uppmärksamhet på att regeringen i budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1, Utgiftsområde 12) lämnar förslag om att förkorta ansökningstiden från 90 till 30 dagar avseende tillfällig föräldrapenning, med motiveringen att en kortad tid för ansökan kan bidra till att minska de felaktiga utbetalningarna. Av propositionen framgår att regeringen anser att de föreslagna 30 dagarna är en väl avvägd tidsperiod som ger de flesta föräldrar möjlighet att hinna med att ansöka och invänta eventuella intyg, samtidigt som en kortare tidsperiod än 30 dagar anses inte nödvändig ur kontrollsynpunkt. Samma motiv bör kunna anföras för ansökningstid avseende föräldrapenning. Svenskt Näringsliv anser att samma ansökningstid bör gälla inom föräldraförsäkringen avseende föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Det skulle underlätta förståelsen för föräldraförsäkringens regelverk, samtidigt som risken för felaktiga utbetalningar minskar.

Mot denna bakgrund *tillstyrker* Svenskt Näringsliv förslaget, under förutsättning att ansökningstiden för föräldrapenning förkortas till 30 dagar.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Mattias Dahl